L'autèntic i el fals

La tecnologia i les anàlisis de pigments diran quines taules de Pere Mates són bones, però els experts ja s'ensumen el frau de Girona

Una de les tres taules discutides que exposa el Museu d'Art de Girona Foto: QUIM PUIG.

Menys dubtes generen les que se subhastaran a Madrid, per la seva alta qualitat artística

La investigació per aclarir quina de les dues versions gairebé idèntiques del retaule santjoanista de Pere Mates (aprox. 1490-1558) és l'autèntica ja està en marxa. Com va publicar dimecres aquest mitjà, l'aparició en una subhasta de Madrid de dues taules calcades de les que té exposades el Museu d'Art de Girona ha deixat tothom desconcertat. Hi ha pressa per solucionar el dilema, però sense esperar les conclusions de la recerca molts experts reconeixen sotto voce que hi ha una probabilitat alta que les obres del museu gironí siguin falsificacions de principi de segle XX.

La directora del museu, Carme Clusellas, es va posar en contacte ahir amb el departament de química analítica de la Universitat de Barcelona (UB), que curiosament va endegar fa uns mesos un estudi de la producció pictòrica de Mates, incloses les peces ara discutides. L'equip de la UB, que ha utilitzat la tècnica de la reflectografia d'infraroig per explorar els estrats subjacents de les capes pictòriques, es va comprometre a lliurar el seu informe abans de finals d'any, però Clusellas li ha demanat que l'avanci. “No podem esperar, ens urgeix”, exclama.

La directora també ha parlat amb el Centre de Restauració de Béns Mobles per fer anàlisis dels pigments: “Així sabrem si són els que feia servir el taller de Mates.” Un examen comparatiu amb altres obres de l'autor, com ara els retaules de Segueró i de Sant Pere de Montagut, contribuirà a dilucidar el misteri.

Clusellas ha implicat el MNAC en la recerca. I és que el museu de Montjuïc guarda a la seva reserva des dels anys setanta la parella exacta d'una tercera taula que també s'exposa a Girona. Aquesta estranya duplicitat es va passar per alt, incomprensiblement, el 2010, quan la Generalitat va comprar, a petició del museu gironí, les tres taules a la sala Balclis de Barcelona (dues van costar 2.400 euros i una, 3.100 euros).

Aquesta casa de subhastes s'ha posat a disposició del museu per ajudar a resoldre la controvèrsia. Un dels seus responsables, Enric Carranco, adverteix que ara la prioritat és la investigació, però en el pitjor dels casos vol deixar clar que “no es va actuar amb mala fe, ni nosaltres, que som els intermediaris, ni estic segur que els venedors”, el nom dels quals no vol desvetllar per prudència. Si s'acaba demostrant que les taules gironines són falses, diu que ell serà el primer sorprès.

I és que seria el primer cas d'un frau com aquest en la pintura catalana de l'època del Renaixement. Un cas del tot insòlit que aportaria noves claus per traçar la història de les falsificacions i dels falsificadors de l'art català. Amb ulls d'avui sembla del tot inversemblant que un impostor pugui veure negoci copiant un autor com Mates, de baixíssima cotització, però fa cent anys sí que les peces d'aquesta època tenien el seu valor.

El cert és que les taules que la sala Abalarte de Madrid subhastarà dijous que ve (les dues replicades a Girona i quatre més del mateix retaule) no generen tants dubtes. Tot el contrari: són d'una qualitat artística molt més elevada i això és el que fa pensar que són les veritablement autèntiques. Ho aniran a comprovar avui Clusellas i el màxim expert en Mates, Joan Bosch, que viatjaran junts a Madrid. Les conclusions que treguin figuraran en un informe determinant per aspirar a la compra de les sis pintures (cada una té un preu de sortida de 5.000 euros, molt raonable).

De l'embolic, el Museu d'Art de Girona en pot sortir amb dos jocs de taules, el bo i el dolent, que en aquest cas també seria únic en la seva espècie.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 14-10-2016 Pàgina 50
-El Punt Avui. Barcelona 14-10-2016 Pàgina 37
-El Punt Avui. Camp i Ebre 14-10-2016 Pàgina 37
-El Punt Avui. Lleida 14-10-2016 Pàgina 37
-El Punt Avui. Maresme 14-10-2016 Pàgina 37
-El Punt Avui. Catalunya Central 14-10-2016 Pàgina 37

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1012428-l-autentic-i-el-fals.html